

Özgürlük MEYDANI

LEVENT KIRCA

twitter/kirca_levent

leventkirca@aydinlikgazete.com

İmdaat!!! Hükümet sanatı yok ediyor..

Vakti zamanında, Yılmaz Güney Cannes Film Festivali'nde ödül aldığı zill takıp oynamıştım. Çok sevdim Yılmaz Güney'i... Farklı bir soluktu. Türk Sineması'na ruh getirmişti. Devrimci bir bakış getirmişti. Ezilenlerden yanaydı. Öyle bir hale getirmişti ki, bir yanda Yılmaz Güney Sineması, öbür yanda ise diğer filmler olurdu. Kısacası onun sinemaya hükmettiği yıllar, gene onun adıyla anılırdı. Kendisiyle çalışma şansım hiç olmadı o yıllarda. Çok gençtim ve Ankara'da yaşıyordum.

Elbette ki, sinemamızın en büyük ustası Ömer Lütfi Akad idi. Akad'ın asistanı Atf Yılmaz'dı. Yılmaz'ın asistanı da, Yılmaz Güney'di. Yani Lütfi Akad, Atf Yılmaz'ı, Atf Yılmaz da, Yılmaz Güney'i var etmişlerdi. Yapıtlan ortada... Yıllarca filmlerini hayranlıkla izledim. Hâlâ rastladığımda, aynı zevkle izlerim. Eserleri kütüphanemde, elimin altında durur. Bu ustalara Metin Erksan'ı, Halit Refiğ'i de düşünmeden ilave edebilirim.

O yıllarda Türk Sineması birbirine benzeyen, birbirinden alıntı senaryoları çekerek piyasaya sürerdi. Zengin oğlan, fakir kız, fabrikatör baba, istenmeyen damat, yırtılıp suratlara fırlatılan çekler... Artık öyle bir hale gelmişti ki, zengin fabrikatör babalarını hangi oyuncuların oynayacağı, kötü adam rollerinin kime oynatılacağı önceden bilinirdi. Aynı adamlar, aynı rolleri oynar; aynı senaryolar farklı farklı oyuncularla defalarca çekilir; seyirci akın akın gider, bu "Nayırılı, Nolamazlı" filmleri ağlayarak seyrederdiler. Verimli kız, bir diğer

filmde verimli oğlan olurken, bu filmdeki kör delikanlı yerini, diğer filmdeki kör kıza bırakırdı.

Hulusi Kentmen filmlerin değişmez fabrikatörü iken, Ahmet Tank Tekçe ve Erol Taş kötü adam karakterinde benimsenmişlerdi ki, halk onları sokakta dolaşırken yakalar, bir güzel döverdi. Erol Taş istediği kadar; "Ben kötü adam değilim" diye bağıra dursun, halk onu gerçek kötü zanneder, ağzını burnunu kırardı. Bu birbirinin aynı gerçek yaşamdan kopuk senaryolar, halkı uyutur dururdu. Seyircinin adeta üzerine bu filmlerle ölü toprağı serpilir, seyirci bu filmlerle avutulur, gerçekleri görmesi engellenirdi. O günkü iktidarlar, bugünkü Türkiye'nin altını hazırlıyordu. Radyodan hükümetin propagandası yapılırdı. Televizyon yoktu. Türkiye'de sanatı hükümetler güderdi. Teksesli sanat müziği, türkülerin önünü keser, halkın sesi devrimci türküler yasaklanır, bu türkülerini okuyanlar hapis yatarı.

Yazımın başındaki saydığım değerli rejisörler, böyle bir Türkiye'de, ülkenin gerçek yüzünü göstermeye kararlıydılar ve saçığı sermaye sinemasına yasaklanmak, tutuklanmak pahasına karşı çıkıp ağırlıklarını koyarak, devrimci gerçekçi Türk Sineması'nın temelini attılar. Bugün bir şeyler oluyor, bir şeyler ürtüyor ve üretiliyorsa bu devrimci yönetmenlerin attığı temeller sayesinde dir.

NURİ BİLGE CEYLAN...

Nuri Bey'in yapımcısı Zeynep Hanım'la, bir gün bir konuda tartıştık. Zeynep; "Nuri'nin üstüne adam tanımam" dediğinde,

Nuri Bilge Ceylan

"Elbette ki, Ceylan tartışmasız iyi bir yönetmen ama, bu söz ettiğim yönetmenleri de yok saymamak lazım" demiştim. Bana; "Bunları, Nuri'yle mukayese edemezsin" dedi. "Nuri Bilge de dahil, benim saydığım bu yönetmenler de, hatta isimlerini saymadığım üç-beş yönetmen de dahil, ülkemizin tartışmasız değerleridir" demiştim.

Bu konuda tartıştığımız günden bu yana yani, üç-dört senedir görüşmüyoruz. Ceylan'ın bazı

filmlerine iyi, bazılarına da kötü eleştiriler yazmışlığım vardır. 50 yıllık bir oyuncu, yönetmen, sinemacı ve televizyoncu olarak kendimde bu hakkı görüyorum. Ceylan, Cannes'da ödül alınca çok sevdim elbette ki ülkem adına. Ne var ki, ödül töreninde filmde oynayan sanatçıları sahneye davet etmemesi dikkatimi çekti. Başbakan Tayyip Erdoğan da telefon edip, kendisini kutlayınca şaşırdım doğrusu.

Benim programımı yayından

kaldırılmış, Gezi Olayları'na destek verdiğim için, tiyatromu devlet desteğini kesmiş ve beni mahkemeye vermiş başbakan, beni bir nedenle telefonla arayıp tebrik etse, bunu "zul" addeder, yaptığım işi bırakır, gerekirse mesleğimi bile sonlandırır.

Ben, başbakan bana karşı çıktığı sürece doğru ve dürüst işler yaptığımı düşünüyorum. Cannes'da ödül alırken yaptığı konuşmayı eşime tercüme ettirdim. Konuşma sırasında, Gezi Parkı'nda ölen gençlerden söz etmiyordu. Sadece ölen gençlerden söz ediyordu. Bence konuşma, su kadar net olmalıydı. Gezi Parkı'nda katledilen gençlerimiz ve Soma Faciası'nda ölen, öldürülen gençlerimiz adına demeliydi, net bir ifade kullanmalıydı.

Benim işim, doğru bildiğimi söylemek ve yazmak. Hem de, kimseden korkmadan... Halkımız bunu kellem pahasına yaptığını çok iyi bilir. Birkaç gün önce Türkiye'de gerçekleştirdikleri gala eşimi davet edip, beni davet etmemek de ayrı bir terbiyesizlikti. Elbette ki davet edilseydim gitmezdim. Ama bu tip davetlere sanatçılar; "Bu bana iyi yazar, bu bana iyi yazmaz" gerekçesiyle hareket etmemeliler. Üretilen sanat eserleri görücüye çıkar ve insanlar tarafı olmamalı kaydıyla, düşüncelerini belirler. Herkes benim filmimi beğenmeli ve iyi yazmalı dersiniz, Tayyip Erdoğanlaşmış olursunuz.

Şimdilik ben Nuri Bilge Ceylan'ın bu inanılmaz başarısını kutlamak, onu ve arkadaşlarını avuçlanım şıncıyeye kadar alkışlamak istiyorum. Film mi? Onu görmedim. Onu da, izleyince yazarım.